

Col·laboradors d'aquest número

Jordi Arús Gorina

Sabadell, 1960. Actor i formador d'actors. Membre de La Fura dels Baus de 1980 a 1996 (actor, creador, constructor, director tècnic, preparador d'actors). Professor de cos al Col·legi de Teatre de Barcelona des de 1996. Professor d'Aikido 4t Dan i d'Aikí Taisó (gimnàstica energètica de l'Aikido) nivell 3 de 5. Professor de teatre a l'Académie d'Arts Martiaux et Arts Contemporains (2AMAC) a França i Itàlia des de 1994. Preparador d'escenes d'acció i amb armes per a teatre i cinema. Titellaire en teatres i a la televisió. Assistències artístiques i tècniques per a espectacles de gran format.

Jordi Basora

Autor i director; professor de tècniques de moviment i interpretació a l'Institut del Teatre de Barcelona. Estudia Mim i Pantomima amb Pawel Rouba i Angy Leparski i Mim Corporal amb Maximilien Decroux i Théâtre de l'Ange Fou. Forma part del Teatre mim de la Brume amb Ricard Sierra i Christian Schuler. Autor de mimos-drames com *Interluni* i pantomimes com *La nit transfigurada* i *El somni d'un curiós* (Premi revelació de la crítica de Barcelona). Dirigeix obres de text com *Woyzeck* i *La Strada* (versió teatral de la pel·lícula de Fellini). Guionista i director de *Ventd'avall* (Premi del públic a la Mostra de teatre de Barcelona 2007). El 2000 funda amb altres creadors com Víctor Alvaro i Pau Miró l'Acadèmia de Patafísica. El 2002 inicia un treball de recerca amb Pere Sais sobre el drama ritual.

Carles Batlle

Autor teatral. Entre les seves obres, destaquen *Temporació*, estrenada l'any 2004 al

Teatre Nacional de Catalunya i al Burgtheater de Viena (també amb muntatges a França i Alemanya; l'obra ha estat traduïda i publicada en castellà, francès, alemany, italià, portuguès i txec); *Combat* (1995-1998), estrenada a diversos països d'Europa i Amèrica (publicada també en castellà, alemany, anglès i francès); *Suite* (1999, premi SGAE 1999), o *Oasi* (2001, premi Josep Amatller (Recull) 2002, que va obtenir el premi a la millor traducció a l'alemany al Festival del Stadt Theater de Bremen el 2004). La seva darrera obra *Trànsits* s'ha estrenat a la Sala Beckett de Barcelona i al Festival Temporada Alta de Girona l'octubre de 2007. Ja ha estat traduïda i publicada en alemany, francès i italià. És director de l'«Obrador», espai d'experimentació i creació dramaturgiques, de la Sala Beckett i director de la revista teatral *Pausa*. Els anys 2003 i 2004 va ser dramaturg resident al TNC. L'any 2004 va ser seleccionat a l'Stückenmarkt de Berlín. També és un dels patrons internacionals del festival New Plays From Europe (Wiesbaden). És professor de dramaturgia i literatura dramàtica a l'Institut del Teatre de Barcelona i a la UAB. Co-coordina el Programa de Màster en Estudis Teatral d'aquestes dues institucions. La seva tesi doctoral sobre el teatre simbolista d'Adrià Gual va obtenir el Premi de la Crítica Serra d'Or 2002.

Joan Casas

Va néixer el 1950 a l'Hospitalet del Llobregat. Format en el Teatre Independent, va acabar llicenciant-se en Arts Escèniques a l'Institut del Teatre de Barcelona, on fa anys que és professor de Teoria i Història del Teatre. Paral·lelament ha desenvolupat una densa carrera com a crític, traductor, dramaturg i escriptor.

Jordi Coca

Titulat en art dramàtic, actualment escriu la tesi de doctorat en arts escèniques de la Universitat Autònoma de Barcelona. Autor de narrativa —guanyador de nombrosos premis literaris—, també conrea la poesia, els estudis literaris i el teatre. És professor de literatura i de teoria dramàtica a l'Institut del Teatre, del qual fou director del 1988 al 1992.

Jordi Fàbrega i Górriz

Titulat en Mim i Pantomima i Llicenciat en Art Dramàtic en l'especialitat d'Interpretació per l'Institut del Teatre de Barcelona, Diploma d'Estudis Avançats —suficiència investigadora— i Màster en Arts Escèniques per la Universitat Autònoma de Barcelona, Fundador de Mim-Gest, la Cuina de les Arts i el Teatre de la Bohèmia. Ha treballat com a mim, actor, director i autor. Des del 1997 és professor de l'Institut del Teatre de Barcelona. Darrerament ha prologat la traducció en català de *Paroles sur le Mime*, d'Étienne Decroux que publica l'Institut del Teatre dins la col·lecció d'Escrits Teòrics. Actualment treballa en la seva tesi de doctorat sobre la interpretació en la dansa.

Sílvia Ferrando

Llicenciada en Direcció Escènica i Dramatúrgia per l'Institut del Teatre i en Matemàtiques per la Universitat Politècnica de Catalunya. Actualment cursa el doctorat en arts escèniques. Directora, actriu i professora. Ha treballat i completat els seus estudis a Argentina, Brasil i Madrid. Com a directora, ha estrenat obres d'autor i dramatúrgies pròpies, entre altres, al Teatre Lliure, Festival Temporada Alta de Girona, Festival Internacional de Sitges i Sala Munaner. Actualment és professora a l'Institut del Teatre de teoria i història del teatre.

Alba Florez i Canals

Martorell, 1982. Llicenciada en Filologia Catalana per la Universitat Autònoma de Barcelona. Ha estudiat al departament de Critical Theory and Cultural Studies de la Universitat de Nottingham (Anglaterra). Ha col·laborat a Traces, base de dades de llengua i literatura catalanes, i al Diccionari de Literatura Catalana d'Enciclopèdia Catalana. Actualment cursa el doctorat en arts escèniques.

Lluís Hansen Fors

Llicenciat en Economia i política per la Universitat de Barcelona i en Direcció i Dramatúrgia per l'Institut del Teatre. Dramaturg, director, i traductor. Actualment és professor de dramatúrgia i escriptura dramàtica a l'Institut del Teatre. Completa la seva docència al Col·legi de Teatre de Barcelona i a l'Obrador de la Sala Bckett.

Jordi Jané

Publica crítica i assaig circense al diari *Avui* i en diverses revistes nacionals i internacionals. Ha impartit Teoria i Història del Circ i és membre del Tribunal de Periodisme Cultural a la Universitat Blanquerna-Ramon Llull. Comissari, amb Joan Minguet, de l'exposició *Circ contemporani català, l'art del risc* (CCCB, 2006). Entre d'altres llibres, ha publicat *Centenari Charlie Rivel* (1996 i 2000), *Sebastià Gasch, el gust pel circ* (amb Joan Minguet, 1997), *Les arts escèniques a Catalunya* (2001), *Les arts del circ* (Art, geografia i societat, 2002) i *Li-Chang, el xinès de Badalona* (2004).

Francesc Massip

Doctor en Història de l'Art i en Filologia Catalana, professor agregat de la Universitat Rovira i Virgili i de l'Institut del Teatre, crític de teatre al diari *Avui* i col·

laborador habitual de les revistes *Serra d'Or* (Barcelona) i *Drammaturgia* (Roma). Autor d'una vintena de llibres sobre les arts de l'espectacle, la darrera *Història del Teatre Català* il·lustrada (2007), i de nombrosos articles publicats en diversos llibres col·lectius i en revistes especialitzades, tant en català, com en alemany, anglès, francès, castellà, italià, portuguès o rus.

Lluís Masgrau

Teatròleg especialitzat en teoria de l'actor i en teatre del segle XX. És doctor en Història de l'Art (especialitat teatre) per la Universitat de Barcelona, on va presentar una tesi sobre els fonaments tècnics de l'Odin Teatret. Des de fa setze anys, col·labora amb l'Odin Teatret. Ha publicat nombrosos articles de teatre en revistes especialitzades d'Europa i Amèrica. També ha impartit diverses conferències, seminaris i cursos en nombroses universitats (Barcelona, Illes Balears, Granada, Alcalá de Henares, Federal de Bahia, Universidade de Bahia, Costa Rica) i centres docents especialitzats (RESAD, ESAD de Màlaga, Escuela de Teatro de Navarra, Escuela Nacional de Arte Dramático Antonio Cunill Cabanellas de Buenos Aires i l'Instituto Superior de Arte de l'Havana). Actualment és professor titular de l'Institut del Teatre de Barcelona i membre de l'equip científic de la International School of Theatre Anthropology.

Carlos Murias

Comença els estudis de periodisme i ben aviat passa a col·laborar amb *El País*, *La Vanguardia*, *Ritmo*, *Danser*, *Pour la danse*, i revistes internacionals com a cronista de dansa. Col·labora com a guionista i coordinador amb TVE en reportatges, com ara *Châteauvallon més que dansa* i *Bagnolet - la dansa després del 68*, i també per a TV3. És autor del llibre *José de Udaeta 50 años en escena* i traductor d'*El lenguaje de la danza de Mary Wigman* i *La dan-*

za un camino educativo, de Jacqueline Robinson. El seu interès per la dansa i els seus múltiples articles es combinen amb la docència de l'assignatura d'Història de la dansa. Actualment és director de teatre i té la llicenciatura de l'Institut del Teatre de Barcelona.

Alwin Nikolais (1910-1993)

Fou un dels màxims representants de l'abstracció en la dansa. Coreògraf, compositor i professor. Va estudiar amb Truda Kaschmann —deixeble de Mary Wigman—, Hanny Holm, Martha Graham, Doris Humphrey, Charles Weidman i Louis Horst. El 1948 assumeix la direcció del Henry Street Settlement Playhouse de Nova York, on va organitzar una escola de dansa i teatre, i el 1953 crea l'Alwin Nikolais Dance Company. Estrena per primera vegada a París l'any 1968, i el 1978 és nomenat director del Centre National de Danse Contemporaine d'Angers, la primera escola nacional de dansa contemporània. La seva companyia no visità l'Estat espanyol fins al 1984.

Joaquim Noguero

Dirigeix la publicació *Reflexions entorn de la dansa*, editada pel Mercat de les Flors de Barcelona, i el 2007 va crear per a l'Associació de Professionals de la Dansa de Catalunya el suplement *El Dia D*, distribuït dins *El Periódico de Catalunya* en la celebració del Dia Internacional de la Dansa dels anys 2007 i 2008. És professor de periodisme cultural i de gèneres periodístics d'opinió a la facultat de Comunicació Blanquerna (Universitat Ramon Llull), des del 1999. Ha exercit de crític de dansa des del 1992, actualment a *La Vanguardia*, i abans a *l'Avui* i al suplement *Idees del Regió7*. També ha estat professor de crítica teatral i de comentari de textos literaris a la Universitat Autònoma de Barcelona i de crítica de dansa al Conservatori Superior de Dansa de Catalunya.

Juan Carlos Olivares

Nascut a Alemanya, és llicenciat en Ciències de la Informació (Periodisme) per la UAB. Del 1991 al 1999 formà part de la redacció de l'edició catalana de l'ABC. El seu interès per l'arquitectura li va servir de pont entre la informació municipal i la cultural. El 1992 comença a escriure crítica teatral a l'ABC. Entre 1996 i 1998 fou responsable de la secció d'espectacles i col·laborador de l'ABC Cultural. El 1998 s'incorpora a l'equip del Gran Teatre del Liceu com a responsable del departament de dramaturgia, on coordina l'edició dels programes de mà. Des del 1999 és crític de teatre i articulista de l'Avui.

Manel Ollé

Barcelona, 1962. Escriu crítica literària en diferents mitjans de comunicació (*El País*, *L'Avenç*), ha publicat poesia (*De bandera liberiana*, Columna; *Mirall negre*, Proa), ha traduït Balzac (*L'obra mestra desconeguda*, Quaderns Crema), Pu Songling (*Contes estranys del pavelló dels lleures*, Quaderns Crema) i Gao Xingjian (*El sentit de la literatura*, Empúries). Ha escrit els llibres *La Empresa de China: de la Armada Invencible al Galeón de Manila* (Acantilado) i *Made in China: el despertar social, político y cultural de China* (Destino). És professor d'Estudis d'Àsia Oriental a la Universitat Pompeu Fabra.

Patrice Pavis

Professor a la Universitat París VIII, és autor de diversos llibres sobre el teatre intercultural, la teoria dramàtica i l'escenificació contemporània. Autor del *Dictionnaire du Théâtre* (Diccionario del Teatro, Paidós, 1988), traduït a una desena d'idiomes.

Agustí Ros

Agustí Ros és titulat en Art Dramàtic i Dansa per l'Institut del Teatre de la Diputació de Barcelona i en Belles Arts per la Universitat de Barcelona. També és diplomant en *Labanotation* pel Dance Notation Bureau (escriptura del moviment segons el sistema Laban, branca anglosaxona). En la seva experiència professional ha estat actor, ballarí, coreògraf i assessor de moviment per a actors. Ha creat coreografies en els àmbits de la dansa, el teatre, el cinema, la televisió i l'òpera. També ha realitzat tasques en l'administració cultural i educativa i n'ha ocupat alguns càrrecs. Actualment és professor de kinetografia Laban al Conservatori Superior de Dansa de l'Institut del Teatre i al Conservatorio Superior de Danza d'Alacant. També és professor del Màster en Teràpia mitjançant el Moviment i la Dansa de la Universitat de Barcelona.

Marilia Samper

São Paulo, Brasil, 1974. S'inicia en les arts escèniques com a actriu. Després de passar per l'Institut del Teatre de Sevilla, forma part de diverses companyies andaluses com ara *Viento Sur*, *La Matrona* i el Centro Andaluz de Teatre. A partir de l'any 2000, comença la seva tasca en dramaturgia per la qual ha estat guardonada amb diversos premis a nivell nacional i internacional. Actualment està acabant els estudis de Direcció Escènica i Dramaturgia a l'Institut del Teatre de Barcelona.

Xavier Sanfulgencio Moreno

Barcelona, 1967. Fotògraf i crític de dansa. Va estudiar filosofia a la Universitat de Barcelona. Autor d'entrevistes i crítiques a revistes especialitzades com ara *Susq-q*, o *Por la Danza*. Coautor del llibre *Embolcats amb el periodisme*, editat per Argumenta i coordinat per Joaquim Noguero.

Mercè Saumell

Doctora en Història de l'Art per la Universitat de Barcelona, especialitzada en l'àmbit de les arts escèniques contemporànies. Ha estat professora de la Universitat de Salamanca i ha participat en diversos projectes europeus. Actualment, és professora titular de l'Institut del Teatre de Barcelona i docent col·laboradora de la Universitat de Girona (Màster d'Art i Comunicació, MACAP). Ha participat en nombroses publicacions nacionals i internacionals.

Helena Tornero

Figueres, 1973. Diplomada en Turisme per la Universitat de Girona. Des del 2003 estudia Direcció Escènica i Dramatúrgia a l'Institut del Teatre. En teatre ha escrit *El Vals de la Garrafa* (Premi Joan Santamaria, 2002); *Les Madames* (Sala Ardenbrut, estiu 2003) i *Babybird* (Finalista Premis Romea, 2006), *Submergir-se en l'aigua* (Premi SGAE de Teatre Juvenil, 2007), *Nowhereville o la foscior al país dels cecs* (Teatre Estudi, IT, 2007) i *Sota el pont (Apatxes)* (Obrador Sala Beckett, gener 2008). Fora de l'àmbit teatral ha publicat la novel·la infantil *El lladre de llibres* (Ed. Planeta- Oxford, 2005). Actualment treballa com a ajudant de direcció d'Ines Boza a la companyia de Teatre-Dansa Senza Tempo i prepara el seu projecte de fi de carrera a l'Institut del Teatre.

Martina Tosticarelli

Rosario, Argentina, 1974. Màster en Arts Escèniques per la Universitat Autònoma de Barcelona (2007) i Llicenciada en Arts Plàstiques orientació Escenografia per la Universidad Nacional de la Plata, Argentina (1998), especialitzada en Il·luminació d'espectacles a l'Institut Supérieur de Techniques du Spectacle d'Avignon, França, gràcies a una beca del Fondo Nacional de las Artes i del govern francès. Ha treballat com a ajudant docent de Llenguatge Visu-

al a la Facultat de Belles Arts de la Universidad Nacional de La Plata (1993-1997) i d'Escenografia a l'Institut Superior de Arte del Teatro Colón de Buenos Aires (1998-2000). Entre els seus dissenys d'escenografia i il·luminació destaquen *Romeo y Julieta* de Prokofiev – Cía. Per Poc (Grec Barcelona, 2007), *Proyecto Antonia* de M. Espinoza (Barcelona, 2006), *Leonce y Lena* de Büchner - D. Amitín (Madrid, 2005), *Souviens-toi d'où tu es tombé* de R. López Muñoz (Avignon, 2002) i *Gianni Schicchi* de Puccini (Teatro Avenida de Buenos Aires, 2001).

Valentina Valentini

Estudiosa dels problemes de l'espectacle al segle xx, ensenya Història del Teatre i de l'Espectacle a la Universitat de Calàbria (llicenciatura en DAMS, Disciplines de les Arts, de la Música i de l'Espectacle), i Teoria de la Imatge Electrònica per a l'Espectacle al departament d'Arts i Ciències de l'Espectacle de la Universitat «La Sapienza», de Roma.

Ha dedicat diversos estudis històrics i teòrics al teatre del segle xx: *Il dibattito sul teatro negli USA: Schechner e TDR* (1974); *La teoria della performance* (1985), i una redefinició de les categories en dramatúrgia a *Després del teatre modern* (1987; i Barcelona, Institut del Teatre, 1991), així com un ampli estudi sobre la reconstrucció de les primeres escenificacions de Gabriele D'Annunzio —*Il poema visibile* (1993)— i l'estètica teatral del poeta: *La tragedia moderna e mediterranea* (1991).

Ha dedicat un estudi aprofundit en dos volums a la interferència entre teatre i noves tecnologies, amb el títol *Teatro in immagine* (1987): *Eventi performativi e nuovi media* i *Audiovisivi per il teatro*. Són de recent publicació les dues antologies *Le pratiche del video* i *Le storie del video* (Bulzoni, Roma, 2003). Ha tingut cura de la primera monografia sobre Bill Viola: *Vedere con la mente e con il cuore* (Gangemi, Milano, 1993), i és autora d'altres

volums que analitzen autors i obres d'art electròniques i multimèdia.

Dirigeix una col·lecció dedicada al teatre contemporani a l'editorial Rubbettino, on ha publicat fins ara: *Franco Scaldati* (1997), *Squat Theater* (1998), *Compagnia della Fortezza* (1998), *Peter Sellars* (1999), *Eimuntas Nekrosius* (1999), *Totò e Vic*,

(2003), i *S. M. Ejzenštejn, Quaderni e piani di regia* (2003).

Publica articles a diverses revistes, com ara *Biblioteca Teatrale*, *The Drama Review*, *Theaterschrift*, *Close-Up*, *Drammaturgia*, *Performance Research.*, *Maska*, *Frackija*, o al suplement cultural de *La Vanguardia*.

